

[Paul Hansen (Kalundborg).]

at det både er en lidet saglig og en lidet frugtbar opstilling af problemet, når navnlig venstres presse i triviel ensformighed dag for dag fortæller, at vanskelighederne udelukkende skyldes den socialdemokratiske regerings politik. Jeg kan heller ikke tænke mig, at befolkningen for alvor kan skænke en så oplagt agitatorisk påstand tiltro, navnlig ikke efter at man har set, at også den konservative regering i England nu ser sig stillet overfor nødvendigheden af at måtte dæmpe forbruget og den økonomiske aktivitet.

Vi ser sådan på situationen, at der nu må gribes meget kraftigt ind for at imødegå den yderligere nedgang i valutastillingen, der er udsigt til, og at en yderligere meget stærk stramning af penge- og kreditforholdene vil være uundgåelig, hvis vi ikke her enes om en forbrugsbegrænsning over en bred front. En sådan pengemæssig stramning ville føre flere højst uheldige virkninger med sig. Den ville sandsynligvis påvirke investeringerne stærkt i nedadgående retning og dermed lægge en alvorlig bremse på udbygningen af vort produktionsapparat. Den ville betyde stærkt nedsat produktion og en dertil svarende formindskelse af beskæftigelsen. Omkostningerne ved bekæmpelsen af valutavanskelighederne ville med en sådan udvikling så godt som udelukkende blive båret af dem, der derved ville blive arbejdsløse. Det er altså en både dårlig og uretfærdig vej.

For at undgå en udvikling i denne retning ud over, hvad der allerede er tale om, er det derfor påkrævet at formindskes forbruget hos hele befolkningen. Jeg vil ikke bestride, at også dette kan påvirke produktion og beskæftigelse, men vi har grund til at tro, at det kun vil blive i meget begrænset omfang — navnlig i betragtning af, at der et godt stykke tid fremover kan påregnes gode afsætningsmuligheder for vore industrivarer på de udenlandske markeder. Hvor der nu produceres for hjemmemarkedet, vil der derfor i vidt omfang fremtidig blive produceret for eksport. Og en forøgelse af eksporten er jo en lige så god vej til forbedring af valutastillingen som en formindsket import, ja, det er vel en bedre vej.

En forbrugsbegrænsning som den foreslåede bør ikke alene ses som en bitter nød-

vendighed af hensyn til de øjeblikkelige valutavanskeligheder. På lidt længere sigt — og det er jo hensigten, at de foreslåede foranstaltninger skal løbe over 2 år — kan der vel lægges grundlag for en ny valutareserve, og forbrugsbegrænsningen må ses som en opsparing, der giver større plads for produktive investeringer, end vi ellers ville få, og som ikke mindst er meget vigtige af hensyn til de kommende store år-gange unge. Men udbygningen og moderniseringen af fabrikker, værksteder, landbrugsbedrifter o. s. v. giver jo grundlag for en stadig forøget produktion og dermed stigende velstand i fremtiden. De byrder og afsavn, der nu pålægges befolkningen, har derfor deres positive modstykke i en større sum af materielle goder senerehen.

Så vil jeg forøvrigt her føje to ting til. Det er nok rigtigt, at forbruget det sidste års tid har været større, end vore ressourcer svarer til, men det skal dog ikke tilsløre den kendsgerning, at der i 1954 var en stærk stigning såvel i vor industriproduktion som i vor industrieksport. Det er også rigtigt at den forbrugsbegrænsning, som regeringen gennem de foreslåede afgiftslove og de besparelser, der også foreslås, vil være særdeles følelig, men den er dog væsentlig mindre end den forbrugsstigning, som fandt sted i 1954. Ifølge den økonomiske årsoversigt steg forbruget sidste år med godt 1 200 mill. kr., og den direkte begrænsning af forbruget, som der nu stiles imod, er af størrelsesordenen 400—500 mill. kr.

I den offentlige diskussion har spørgsmålet om besparelser på statsbudgettet som led i en forbrugsbegrænsende politik indtaget en fremskudt plads. Betragtningerne herom har ofte indeholdt en brod mod socialdemokratiet. Man har gerne villet fremstille os som folk, der var fjender af besparelser, og som folk, der kun ødselt tænkte på at øse penge ud og på at øge de offentlige udgifter. Man har ligefrem søgt at skabe en slags myte herom. Denne myte er falsk. Hvis vi blot ser på tiden siden 1945, ved enhver i denne sal, at statsudgifterne er steget stærkere i perioder med såkaldte borgerlige regeringer end i perioder med socialdemokratiske regeringer. Jeg siger det ikke som nogen bebrejdelse; vi har selv stemt for udgifterne, og jeg vil ikke skjule, at de stigende forsvarsudgifter spiller en